

አብነታዊ ሰብዶ/ር ኪሮስ ሙሉ

===////===//===//===//===//===//===//===//===//

ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ-ብዙሕ ነዋብታት አሎ።አብነታዊ ሠብ ዘብሎም፣ግን ንሎሚ ንገለ ክጠቕስ እፈቱ።
ዶ/ር ኪሮስ፣ከብ ዝኸነ አሉታዊ ወልፊ (ሱስ) ናጻ ኢዮም።ወድ 89 ዓመት ክነሶም፣ከብ ምንባብን ምርምርን አይሶኻሩን ኢዮም።

#አዋረ ሕይወቶም (ጉዕዞ ሕይወቶም) ብመርሓ-ግብሪ ዝመርሑ ኢዮም።ዝበልዕሉ ሰዓትን አመጋግባኦምን ብሥርዓት ዝኸይድ ኢዩ።ዝድቕሱን ዝዕርፍሱን ድማ ከምኡ ኢዩ።

ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ-ብዋያ ሕክምና ዓይነ አለው፣ከብ ዝበሃሉን ቐለስትን ሓደ ኢዮም።ግን ድማ ኣብ ታሪኽ ዕዘ-ዝ ግዳስ ብምሕዳሮም፣ዓዲ ዓድን ናብ ዝተፈላለዩ ሃገራት እናኸዱ፣ብዓይነ ሥግኣም ምርአይን ምድህሳስን ዝፈትዉ ብምኳኖም እናኻዕ ይገቡ ኢዮም።

ዶ/ር ኪሮስ ሓያል ዕሊ ምዝክራን ምትራኽን አሎዎም።ወለዶታት ምድራ-ሓበሻ ዓዕሚዮቆም እፈልጡ ኢዮም።መጽሓፍቲ ድማ ኣብ መስርሕ ምጽሓፍ ይርከቡ አሎው።ኣንቲ 400 ገጻት ዘለዎ ወዲአም፣ንገምገምቲ ብዝሃብዎ ክሳዕ ሎሚ ብዕባራ ምኽንያታት ብርሃን ሕትመት ክትርእይ ኣይክኣለት ኣላ።እታ ካልኣይቲ ድማ ኣብ መስርሕ ምጽሓፍ ይርከቡ አሎው።

ዶ/ር ኪሮስ፣ኣብ ሱዳን ምስ ጃንራል አማን ሚካኤል ብምልላዮም፣ከብ ኣብ ካርቲምን ኣብ ዓዲ ዋልያን ክሳብ ብደረጃ ማዕረግ፣እስፕሻላይዝድ ዓይነ ሕክምና ክመሃሩ ዝገበሮም፣እንግሊዛዊ ኮሎኔል፣ክለልዮም ዕድል ገበሩ።ብዚ ድማ ንጃንራል አማን ዓንዶምን ነቲ ኢንግሊዛዊ ኮ/ልን (ሱሙ ኣነ ኢዮ ንግዚኡ ረሲዐዮ ዘለኹ) እምብዛ ኤማስዉዎን ኤድንቁምን ኢዮም።

ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ፣ንሶም እውን ዋርሳ ዕቡቕ ግብራ፣ሪመይ ቢሎም ካብ ቤተሰቦምን ሕብረተሰቦምን ብምራሶም፣ንክንደይ ሕዳርናዮትን መቐርቦምን ኣምሂሮምን ኣሰምሂሮምን፣ ኣብ ጽቡቕ ደረጃ ክበጽሑ ገይሮም ኢዮም።

ብሓጺሩ፣ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ፣አብነታዊ ሰብ ኢዮም።ብገንዘቦም ብናጻ ዓይኖም ዝሓከምዎም ኣዲአም ትቁጸሮም ዝበሃል ኢዩ።መርአዮ'ዚ ድማ ክልተ ኣብ ጊዜ ኃይለሥላሴ ብርሃን-ዓይኖም ሰኢኖም ዝከበሩ፣ ቐድሚ 50 ዓመት ኣቢሉ ይኸውን፣ናብ ኣብ ከተማ ኣስመራ ኮይኑ ሓኪም ዓይነ ዝነበረ መቐርቦም ዝነበረ፣ጣልያናዊ ዶ/ር ጌራ ልኢኮም፣መዋባሕቲ ክግበረሎም ገይሮም ኢዮም።ንክልቲአም ድማ ሓካሙሽተ ሚእቲ ብር ሂሶም ኣሰንዮሞም ኢዮም።

ናብ ሃረረ ሰልጣነ ዝኸነት ጃፓን ቐድሚ 53 ዓመት ኸይዶም፣ተንቀሳቓሲት ክለኒክ (mobile clinic) ንሕዝቢ ክእትዉ ከይዶም ነይሮም፣ጃንሆይ ግን 20ን ገለን ዓመታት፣እቲ ጉዳይ ከይፍጸም ደይመደይ ቢሎም ሓናኸሎሞም ኢዮም። እቲ ብዘይወለድ ኣለቅሑኒ እምበር እቲ ዝወሃቢ ገንዘብ ክመልሶ ኢዮ ቢሎም፣20 ዓመት ዝኸውን፣ኢድ ነሲአም- ተጽብዮሞምን ንቤተ-መንግሥቲ ቀረባ ዝኾኑ ሰባት ንጃንሆይ ክዛረብዎም ዓሊሞም እውን ኣልኢኹም ኢዮም።ግን ፍቓድ ጃንሆይ ኣብ መቐለ ከምዚ ዝአመሰለ ክለኒክ ክትከል ዘይደልዩ ብምንባሮም “ፈሊጡ ዝደቐስ ተቀሰቐሰኩ ነይሰምዕ!” ከም ዝበሃል ብቐትሩ ን20 ዓመት ለዋ ኢሎም ሃሪሶም ኢዮም።

ዶ/ር ኪሮስ፣ኣብ ወርሒ ሰነ 1950 ዓ/ም/ፈ ጀሚሩ ክሳዕ 1953 ዓ/ም/ፈ ዝተኻደደ ኩናት ሕድህድ ኮርያውያን፣ናብ ኮርያ ዝዘምቱ ዝነበሩ፣ሰለሰተ ሺሕ ዝኸኑ ኣባላት ሰራዊትን ደገፍቶምን ኢትዮጵያ፣ንክምርምሩን ክሕክሙን፣እሙንን ብቁዕን ኮይኖም ምርክቦን፣ብላዕለዎት ወትሃደራውያን ሓላፍቲ ብምምራጻም፣መርሚሮምን ሓኪሞምን ኢዮም።

ጃንሆይ ድማ ሳንቲም ታዓሪፋ ከይከፈሉዎም ዋራሕ "ተባረኽ ዝወደይ!" ኢሎም ኣፋነውዎም።እዚታት ብሰንኺ መንነቶምን እቲ ብናጻ ክሕከም ዝገብርዎ ዝነበሩ ህዝቢ ኣብ መቐለ ኹነ ኣብ ሚኒኪል መካነ-ሕሙማት ይኹን እታ ተንቀሳቓሲት ክለኒክ ናብ ዘይደልዩ ህዝቢ ዝዓለመ ትልሚ መርሓ-ግብሪ ምሃብ ኣገልግሎት ብምንባሩ፣ብሰለይታ ዓቢይ ዕንቅፋት ኮይኖም ኢዮም።

እንተኩኑዶ/ር ኪሮስ ሙሉሴደግነት ሕላገቶም ብምኳኑ ቁምን ቅርሕንትን ከይሓዙ፡ከይተሓላሉ ይሰርሑ ነበሩ።እዚ ከማን ብዕላል ዕላል፡ታሪኽ ብምኳኑ ንኣይተት ታሪኽ ክጸሓፍን ክሰነድን ስለዘለዎ ብዘልዓልናዮ ክትርኩልናን ምስክርነቶም ክምጥውና ዝተቐሰቡ።

ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ፡ምስ እነ ሓገኦም ፍሉይ ዝምድና ነይርዎም ኢዩ።ታሪኽን ኣመና ስለ ዝመሰጠኒ፡ሓደ ጽሑፍ ናተን ክጽሕፍ ኣንቁለ ኣለኹ (ንካልእ ጊዜ'ዩ)።እቲ ምንታይ ሲ "ማርያም ተኾይንክን ጥዕና ይሃበለይ፡ማርያም ተለይኮንክን ለ ጥዕና ሃበለይ!"።ቐደሚ 150 ዓመት ኣቢሉ፡ዘበላ ትንግርታዊ መልክዕን ቍመናን ዝወነና፡ብምንባረን'ዩ።ንሱም ድማ ምስ ክሊዮፓትራ ጓሎም ፍሉይ ርኽብን ፍቅርን ከምዘለዎም፡ኣብ መጋርያ-ዕላልና፡ሎሚ ምዕልቲ ኣውጊዖሙኒ ኢዮም።

ንዶ/ር ኪሮስ ሙሉ፡ዕድመን ጥዕናን ይሃብኹም እብሎም።እዚ ብሓዲሩ ኢዩ!

ኣብ መወዳእታ ድማ ሓንቲ ሓጻር ጽሕፍቲ ብቋንቋ ኣምሓርኛ ዝተጽሓፈት፡ንኩናት ኮርያን ዘመቱን ብህጽር ዝበለ ስለ ትገልጽን ገለ ኣሳእል ብምውሳኽ ከቐርብ ከለኹ፡ምስ ዶ/ር ኪሮስ ሙሉ ዝተሓሓዘ ጉዳይ ኩናት ሓውሲ ደሴት ኮርያ ብምኳኑን ታሪኽም ፍጹም ስለዘይለዓል ክዛመድን ክርዕምን ዝግለመ ኢዩ።

“ኢትዮጵያዊው የኮርያ ዘማቕ ወታደር-ላኮመልዛው

ከሰድሳት ኣስርት ኣመታት በሬት እ.ኤ.አ. ከ1950-1953 ኣ.ም. ድረስ ኢትዮጵያ በኣምስት ዙር 6037 ዘማቕ ወታደሮችን ወደ ኮርያ ልካ ከዛሬዎ ደቡብ ኮርያ ጎን ቆማ ተዋግታ ነበር። ሁሉንም ዘማቕቶ ንጉሰ ነገስት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የሾኙ ሲሆን፤ በሾኝት ስነ ሥርዓቶች ላይ ያደርጉት ከነበረው ንግግር መካከል «ይኼን ሰንደቅ ዓላማ የምናስረክባችሁ ሰንደቅ ኣላማውን መመርያ ኣድርጋችሁ እንድትዘምቱ፤ በተሰማራችሁበት ቦታ ሁሉ ጀግንነት ሠርታችሁ በደረታችሁ ላይ ልዩ ምልክት ኣድርጋችሁ በኩራት ስትመለሱ በኣደራ የሰጠናችሁን ሰንደቅ ኣላማ መልሳችሁ በክብር እንድታስረክቡን ነው» የሚል ይገኝበታል።

በኣምስት ዙር የተሾኙት 6037 ኢትዮጵያውያን ዘማቕቶ የተኩስ ኣቁም ስምምነት እስከተካሄደበት እ.ኤ.አ. 1953 ኣ.ም. ድረስ በጠቅላላው 253 ጦርነቶችን የተዋጉ ሲሆን በኣብዛኛዎቹ ጦርነቶች ኣሸንፈው ወደ ሰሜኑ የኮርያ ክፍል እስከ 300 ኪ.ሜ. ድረስ ወደ ውስጥ የገቡበት ግንባር ሁሉ ነበር።

በተለያዩ ጊዜና የተኩስ ኣቁም ስምምነት ተደርጎ ኢትዮጵያውያኑ ዘማቕቶ ጠቅለው ወደ ኣገራቸው ሲገቡ ኣቀባበል ያደርጉላቸውና ሽልማት ይሰጧቸው የነበሩ ንጉሰ ነገስቱ ራሳቸው ነበሩ።ኢትዮጵያውያኑ በኮርያ ምድር ለሶስት ኣመታት ሲዋጉ 121 ወታደሮች የሞቱ ሲሆን 536 ደግሞ ቆሰለዋል። ከዚህ በላይ ኣለምን ያስገረመው ግን ኣንድም የኢትዮጵያ ወታደር በኮርያ ጦርነት ኣለመማረኩ ነው። ኣሜሪካን ጨምሮ ኮርያ ጦራቸው ካዘመቱ የወቅቱ ነጻ ኣገሮች መካከል ኣንድም ወታደር ያልተማረከባት ኣገር ኢትዮጵያ ብቻ ነበረች።

ጦርነቱ እንዳበቃ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በወቅቱ ይታተም በነበረውና «ወታደርና ጊዜው» በሚል ይጠራ ለነበረው የክብር ዘበኛ የመጀመርያው የወታደር ጋዜጣ ለመላው የኢትዮጵያ ህዝብ መግለጫ ሰዋተው ነበር። ከመግለጫው መካከል በኮርያ ጦርነት ከዘመቱት 6037 ኢትዮጵያውያን ወታደሮች ውስጥ 121 ሰማዕታት እንደሆኑና 536ቱ ደግሞ ቆሰለው በኣገር ውስጥና በውጭ ኣገር ህክምና እያገኙ እንደሆነ ተናግረዋል።

ንጉሰ ነገስቱ ለሁሉም ዘማቕቶ [ለተሰውት ጭምር] የክብር ሜዳልያ፣ ሽልማትና ስጦታ ኣበርክተዋል። የተሰውትን ደግሞ ከባቡር ባጠያና ኣየር ማረፊያ ተቀብለው እስከ ቅድስት ሰላሴ ካቴድራል ድረስ ከለቀሰተኛው ጋር ኣብረው በመጓዝ በክብር እንዲያርፉ ኣድርገዋል። በዚያ ዘመን ወታደር ይህ ክብር ነበረው።”-ብይርጋለም ታደሰ ቐደሚ 2 ዓመት ዝተጽሓፈ ጽሑፍ ኢዩ።

ሲሰተር ድንቅነሽ ካብ ዘመቲ ኩናት ኮርያ ሓንት ኢዮን።

ፍሉይ ምሥግና ንኣቶ ኪሮስ ወልደሚካኤል ይኹነለይ።